

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Наказ Інституту біології тварин
Національної академії аграрних
наук України
від 29 грудня 2023 р. № 105-к

ПОЛОЖЕННЯ
щодо впровадження в Інституті біології тварин
Національної академії аграрних наук України механізмів
заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі
факти корупційних або пов'язаних
з корупцією правопорушень, інших порушень
Закону України «Про запобігання корупції»

I. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблено з метою впровадження в Інституті біології тварин Національної академії аграрних наук України (далі – ІБТ НААН) механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

1.2. ІБТ НААН заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

1.3. Це Положення поширюється на всіх працівників ІБТ НААН.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

- *Закон* – Закон України «Про запобігання корупції»;
- *корупційні правопорушення* – корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, інші порушення Закону України «Про запобігання корупції»;
- *механізми заохочення та формування культури повідомлення* – механізми заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;
- *повідомлення* – повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;
- *уповноважена особа* – уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції ІБТ НААН.

1.5. Це Положення відповідно до Закону регламентує:

- мету заохочення та формування культури повідомлення;
- правову основу механізмів заохочення та формування культури повідомлення;
- форми заохочення та формування культури повідомлення;
- організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення;
- права та гарантії захисту працівників ІБТ НААН як викривачів;
- проведення аналізу функціонування механізмів заохочення та формування культури повідомлення.

1.6. Особа не є викривачем, якщо повідомить інформацію, яка є загальновідомою, або відомості, зазначені у повідомленні, не містять фактичних даних.

II. Мета заохочення та формування культури повідомлення

Метою заохочення та формування культури повідомлення є сприяння працівникам ІБТ НААН виявляти та повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинені іншими працівниками наукової установи, що має призвести до формування поваги до викривачів як сталої норми та частини корпоративної культури.

III. Форми заохочення та формування культури повідомлення

3.1. Формами заохочення та формування культури повідомлення є:

- створення методичних матеріалів (пам'яток) щодо здійснення повідомлення, прав та гарантій захисту викривачів;
- перевірка та належне реагування на повідомлення, забезпечення співпраці з викривачами;
- моральне стимулювання викривачів;
- проведення просвітницької роботи та комунікаційних кампаній тощо.

V. Організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення

5.1. Уповноважена особа сприяє заохоченню та формуванню культури повідомлення шляхом:

- послідовної та систематичної роботи щодо запобігання корупції в ІБТ НААН;
- неприпустимості корупційних практик в ІБТ НААН;
- об'єктивного та неупередженого реагування на кожне повідомлення;
- забезпечення конфіденційності при взаємодії із викривачами;
- негайного реагування на всі негативні заходи впливу або загрозу їх застосування щодо викривачів;
- інформування директора ІБТ НААН про всі виявлені факти за повідомленнями працівників, у тому числі важливість їх участі у такому виявленні (за умови дотримання конфіденційності) та конструктивного діалогу із працівниками щодо шляхів попередження таких ситуацій у майбутньому.

5.2. Працівник ІБТ НААН, якому стала відома інформація про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинених працівником(ами) наукової установи, зобов'язаний негайно повідомити про це уповноважену особу та в разі потреби спеціально уповноважених суб'єктів в сфері протидії корупції.

5.3. Працівник не є викривачем, якщо він повідомить інформацію, що є загальновідомою (відкритою), або відомості, зазначені у повідомленні, не містять фактичних даних, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, інших порушень цього Закону, які можуть бути перевірені.

Відомості про особу, яка здійснила повідомлення, є конфіденційними, навіть у

разі якщо вона не є викривачем у розумінні Закону.

Розкриття (розголошення) інформації про викривача заборонено, крім випадків, встановлених законом.

ІБТ НААН може розголосити інформацію, що міститься у повідомленні, лише у порядку та випадках, передбачених Законом.

5.4. Організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення здійснює уповноважена особа шляхом:

- ✓ ефективної організації роботи внутрішніх каналів повідомлення ІБТ НААН;
- ✓ якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли через внутрішні канали та регулярні канали, у частині порушень корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону працівниками ІБТ НААН;
- ✓ постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан і результати розгляду повідомлення;
- ✓ надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;
- ✓ розміщення на офіційному веб-сайті ІБТ НААН інформації про внутрішні та регулярні канали для повідомлень.

5.5. Уповноважена особа вживає заходів щодо захисту працівників ІБТ НААН, які є викривачами. Уповноважена особа перевіряє кожен факт розкриття або розголошення конфіденційної інформації про особу, що здійснила повідомлення, та вжити заходів щодо притягнення винної особи до відповідальності.

5.6. Уповноважена особа визначає окрему особу, відповідальну за реалізацію повноважень із захисту викривачів.

VI. Права та гарантії захисту працівників ІБТ НААН як викривачів

6.1. Відповідно до Закону особа, яка є викривачем, має такі права:

- бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом;
- подавати докази на підтвердження своєї заяви (повідомлення);
- давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- на конфіденційність;
- повідомляти про можливі факти правопорушень без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- у разі загрози життю і здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір відповідно до законодавства;
- на винагороду у визначених законом випадках;
- на отримання психологічної допомоги;
- на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації.

6.2. Крім передбачених законом гарантій захисту викривача, у зв'язку із здійсненим повідомленням ІБТ НААН додатково вживає заходів для попередження

вжиття будь-яких дискримінаційних заходів щодо викривача, недопущення зміни посадових обов'язків, залякування чи будь-яких інших негативних заходів впливу.

VII. Проведення аналізу функціонування механізмів заохочення та формування культури повідомлення

Уповноважена особа може проводити аналіз стану культури повідомлення. Результати аналізу доповідаються директору ІБТ НААН.

**Уповноважена особа з питань
запобігання та виявлення корупції**

Ігор ВУДМАСКА

ПАМ'ЯТКА

щодо правового статусу, прав та гарантій захисту викривача

Важливо!

Викривач – це фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка має переконання, що інформація є достовірною;

Повідомлення від викривача має містити інформацію про факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», тобто такі фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення правопорушення та можуть бути перевірені (зокрема, це відомості про: обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка його вчинила, тощо);

Інформація стала відома викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання, участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Викривач має наступні права:

- ✓ бути повідомленим про його права та обов'язки;
- ✓ на отримання інформації про стан та результати розгляду;
- ✓ подавати докази, давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- ✓ на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом викривача;
- ✓ на відшкодування витрат у зв'язку із захистом викривачів, витрат на адвоката та судовий збір;
- ✓ на конфіденційність та анонімність;
- ✓ на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла у разі загрози життю і здоров'ю або на відмову від таких заходів;
- ✓ на винагороду;
- ✓ на отримання психологічної допомоги;
- ✓ на звільнення від юридичної відповідальності у визначених випадках.

Більш детально правовий статус викривача визначено у Роз'ясненнях Національного агентства з питань запобігання корупції від 23 червня 2020 року № 5 «Щодо правового статусу викривача», від 26 жовтня 2020 року № 10 «Щодо правового статусу викривача у кримінальному провадженні», від 09 грудня 2020 № 11 «Щодо правового статусу викривача у провадженні про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією».

Викривач – особа, яка повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її діяльністю, проходженням нею служби чи навчання.

Викривач може звернутися за захистом своїх прав до:

- ✓ уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції для забезпечення захисту від застосування негативних заходів впливу з боку керівника або роботодавця;
- ✓ Національного агентства з питань запобігання корупції для забезпечення правового та іншого захисту, перевірки дотримання законодавства з питань захисту викривачів, внесення приписів з вимогою про усунення порушень трудових та інших прав викривача і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їхніх прав, у зв'язку з такими повідомленнями;
- ✓ правоохоронних органів для захисту життя, житла, здоров'я та майна;

- ✓ центрів безоплатної правової допомоги для отримання безоплатної вторинної допомоги;
- ✓ суду для захисту свої прав і свобод.

**Уповноважена особа з питань
запобігання та виявлення корупції**

Ігор ВУДМАСКА

ПАМ'ЯТКА
щодо етичної поведінки в Інституті біології тварин
Національної академії аграрних наук України

Основним принципом діяльності працівників Інституту біології тварин Національної академії аграрних наук України (далі – ІБТ НААН) має бути доброчесність, тобто їх дії мають бути спрямовані на захист публічних інтересів та відмову від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих повноважень.

Працівники зобов'язані:

— неухильно дотримуватись загальновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими у стосунках з громадянами, керівниками, колегами і підлеглими як під час виконання своїх повноважень, так і в повсякденному житті;

— діяти виключно в інтересах ІБТ НААН;

— виконувати свої повноваження та професійні обов'язки, рішення та доручення осіб, яким вони підпорядковані, підзвітні або підконтрольні, сумлінно, компетентно, вчасно, результативно й відповідально;

— не допускати зловживань та неефективного використання власності ІБТ НААН;

— діяти неупереджено, незважаючи на приватні інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні погляди, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання;

— дотримуватись політичної нейтральності, уникати демонстрації у будь-якому вигляді власних політичних переконань або поглядів;

— утримуватись від виконання рішень чи доручень керівництва ІБТ НААН, якщо вони суперечать закону, не вчиняти і не брати участі у вчиненні корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;

— невідкладно інформувати директора, уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції про можливі випадки корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;

— вживати заходів щодо недопущення виникнення та врегулювання реального, потенційного конфлікту інтересів.

Працівникам заборонено:

— використовувати свої повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах;

— розголошувати або використовувати в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх повноважень та професійних обов'язків;

— використовувати повноваження в інтересах політичних партій чи їх осередків або окремих політиків.

**Уповноважена особа з питань
запобігання та виявлення корупції**

Ігор БОГДАНИЮК

ПАМ'ЯТКА
щодо каналів повідомлення про корупційні або пов'язані
з корупцією правопорушення, інших порушень
Закону України «Про запобігання корупції»

Викривач самостійно визначає, які канали (внутрішні, регулярні) використовувати для повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Повідомлення може бути подане:

- листом з позначкою «Про корупцію» на поштову адресу ІБТ НААН: вул. Тваринників, 1А, м. Харків, 61026;
- засобом електронного зв'язку – anticorlfi@gmail.com;
- за телефоном +380665119983;
- особисто у години прийому уповноваженої особи.

**Уповноважена особа з питань
запобігання та виявлення корупції**

Ігор БОГДАНЮК